

Studo de Ulrich Lins publikigita de *L'Omnibuso*  
*La danĝera lingvo Esperanto en la uragano de persekutoj*  
Radioprelego de Claude kaj Andrée GACOND, SRI 551, 1974.05.01 & 04

Cl.- Parolas gesinjoroj Claude kaj Andrée Gacond.

En la esperanta literaturo ne abundas la pure primovadaĵaj historiaj verkoj, tio verŝajne pro manko de kompetentaj aŭtoroj. La juna germana historiisto Ulrich Lins, per siaj studoj, fine alportas al ni dokumentitajn raportojn pri nia historio. La eldonejo *L'Omnibuso*, kies sidejo troviĝas en Kioto, Japanio, ĵus aperigis ampleksan studon de Ulrich Lins pri la persekutoj al esperantistoj fare de registaroj. Titolo de tiu tre interesa sepdek-paĝa libro : *La danĝera lingvo Esperanto en la uragano de persekutoj*.

A.- Dum kelkaj radioprelegoj ni ĉerpos el tiu libro por raportoj pri tiuj persekutoj.

Cl.- Hodiaŭ ni citos el la enkonduko kelkajn fundamentajn fragmentojn. Jen iom resume tekstoj de Ulrich Lins :

A.- « Dum la unuaj jaroj de ĝia ekzistado, la adeptoj de Esperanto klopodis enpenetri la socion sub ne tre favoraj cirkonstancoj. La ideo de Internacia Lingvo, kiun verŝajne plimulto principe apogis, estis tro kompromitita per la sensacia disvastiĝo kaj abrupta pereado de Volapük por povi atendi entuziasman aklamon, kiam D-ro Zamenhof submetis unu el multaj projektoj, kiuj aperis ĉiujare kaj kutime ne transpaŝis la stadion de unusola broŝuro.

Cl.- *Seniluziigo en la publiko, skeptiko inter sciencistoj, indiferenteco aŭ mokoj ĉe la establita lingvistiko estis la ĉefaj malamikoj de la optimismaj disĉiploj de Zamenhof.*

A.- *Tiun ĉi grandparte pasivan sintenon kontraŭ Esperanto akompanis opozicio nur tiumomente, kiam la lingvo efektive eniris pli vastajn tavolojn, fariĝante socia fenomeno kaj ofte kunligiĝante kun emancipaj fluoj, kiuj koliziis kun fortaj interesgrupoj en la socio.*

Cl.- *Ĉar la esperantistoj esperis de registaroj subtenon kaj estontan oficialigon de sia lingvo, la plimulto el ili zorge evitis ĉiujn puŝojn, kiuj povus ĝin suspektigi en la okuloj de la aŭtoritatoj. Sed tia taktiko entenis kontraŭdiron en si mem ; eĉ plej emfazaj diroj, ke Esperanto estas nur lingvo, ne sukcesis forviŝi la dekomencan asociiĝon kun la idealo de interpopola kompreniĝo, kiun Esperanto volis akceli, spite la kontrolon kaj ofte eĉ volon de konservativaj kaj naciismaj reĝimoj.*

A.- *Unuan lecionon pri ŝtata potenco la esperantistoj lernis jam en 1895, kiam la cara cenzuro, pro la aperigo de du artikoloj de Tolstoj en **La Esperantisto**, malpermesis la eniron de tiu revuo en Ruslandon. Sekve de tiu grava bato kontraŭ la juna movado perdiĝis la influo de la rusaj idealistoj, kaj dum pli ol dek jaroj dominis la francoj sub **de Beaufront**, kiu klopodis rigore sekvi pure porlingvan strategion.*

Cl.- *Same kiel en tiu rusa incidento, kie Esperanto ludis nur akcesoran rolon, ankaŭ en postaj kazoj de persekuto la atakoj de iu reĝimo direktiĝis malpli kontraŭ la lingvo ol kontraŭ politika agado pere de ĝi kaj kontraŭ ĝia supozata revolucia enhavo. Sed la limoj inter persekutoj kontraŭ Esperanto kaj kontraŭ difinita apliko restas neklare fikseblaj.*

A.- *La pozicio de registaro aŭ politika movado al Esperanto liveras ne malofte perfektan indikilon pri la grado de demokrateco, kiun havas tiu institucio. [...] Se multaj esperantistoj, celante konservi la bonvolon de nedemokrataj reĝimoj, distancigis sin de politika **misuzo** de Esperanto, ili per tio ignoris sian propran tradicion kaj proksimiĝis al perfido de siaj proklamitaj idealoj : servi al internacia kompreniĝo, al faciligo de interhomaj rilatoj kaj al tutmonda paco.*

Cl.- *Kontraŭe, la persekutintoj, komprenante la paradokson de utiligo de Esperanto por pure naciecaj celoj, nete rifuzis distingi inter la porlingva propagando kaj la idean fonon de la Internacia Lingvo. »*

A.- Vi aŭdis prelegon el Svislando. La venontan semajnon ni raportos pri persekuto de la franca registaro kontraŭ Esperanto.

Cl.- Parolis gesinjoroj Claude kaj Andrée Gacond. Ĝis reaŭdo!

---

Kopirajto © Cl.aude GACOND, [www.esperanto-gacond.ch](http://www.esperanto-gacond.ch)  
Prilaboris: [Stefano KELLER](#), julio 2012